

si vymôcť pas, nemožnosť si nájsť miesta na vlaku, strach pred bezľútostným zaobchádzaním s cestujúcimi bez dokumentov, strach pred hladom po ceste i pred zbojstvom na hranici. Naším poslať súcich energických ľudí s prostriedkami, čo by umožnili odchod Čecho-slovákom. Konajú tak Švajčiari, Francúzi, Engličania a najnovšie i ríšski a rakúski Nemci. V nečernozemnej oblasti stredného Ruska a celom Severe bol tohto (ba už i minulého roku) hlad i chlad, pre rozruchu transporta i zákaz prevážať [...]a na koňoch pokrm i tovary. Teraz hrozí i neúroda aspoň v sev[ernej] časti Charkov, v Kursk[ej], tusk[ej], mosk[evskej] gubernii (v dol[nej] mosk[evsko] chark[ovskej] žel[ezničnej] čiary) vraj i v Kievskej. U nás je i nedosiev jarných (zemiakov, ovsa, pšenice, prosa atď.). Bude ešte hladnejšie. I z dedín ľudia uchodia na juh, na Kavkaz, na Povolžie a Závölžie, o mestách ani nehovoriac: v Moskve ostalo polovica, v Petrohrade vraj 1/7 obyvateľstva. Všade po obe zimy umrelo najmä mnoho mužských v zrelom veku. V tulskej gubernii za zimu [...]a. Ja som tiež preležal na škrvnrný týfus a komplikácie 10 mes[iacov] a 3 týždne. Dosiaľ som sa nezotavil.

Tiež treba sa hotoviť k vyvážaniu fabrikátov do Ruska. Hádám by bolo dobre si zaviesť svoje lokomotívy a vagóny, a hádam i svoje uhlie.

Ďakujem vám za doterajšiu príčinnivosť i činnosť, pozdravujem vás i rodinu

22. júna 1920

Dušan Makovický

Jasná Poľana
Tusk[á] gub[ernia]

DOPIŠ

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. R, k. 460. Originál, rukopis.

a – Nečítelné slovo.

A. Hlinka T. G. Masarykovi
Ružomberok, 20. srpna 1920

/60

Blahorodý Pane Prezidente

Dovoľujeme si úctive nasledujúcu záležitosť do vašej milosti odporúčať:

Mária Rác z Barátlehoty,¹ župa Trenčín, matka troch dietok, z ktorých najstaršie je 5 ročný chlapček, sa ponížene uchádza o omilostnenie svojho na 15 mesiacov odsúdeného manžela Jozefa Ráca, ktorého trenčianska súdna stolica v decembri na 15 mesiacov

pre ukradnutie 2 litrov liehu odsúdila. Odsedel už 9 mesiacov, uchádza sa o milostivé odpustenie ostatného trestu.

Túto prosbu milosti Vašej prezidentskej najpokornejšie odporúčam

Ružomberok dňa 20. aug[usta] 1920

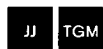
s úctou

Andrej Hlinka
poslanec

DOPIS

AKPR, f. KPR, protokol R, inv. č. 323, č. j. 12283/20, k. 4. Originál, rukopis.

1 – Dnes Mnichova Lehota, okres Trenčín.

J. Janček T. G. Masarykovi^a
[s. l.], [po 18. srpnu 1920]

/61

Pane Prezident,

odpuste, že Vás opätne obťažujem so záležitosťou Rev[erenda] Murgaša, znajúc ale úspech jeho činnosti počas oslobodzujúcej práce v Sp[ojených] štátoch nemožno mi ponechať riešenie jeho záležitosti riadnej úradnej ceste. Ako ráčite vedieť, Rev[erend] Joz[ef] Murgaš bol jediný, ktorý stál neohrozene na základe českosl[ovenskej] vzájomnosti, na nerozlučnom spojení Čechov a Slovákov a stal sa vodcom roduverného slovenského kat[olíckého] kňazstva v Sp[ojených] štátoch Ameriky. On viedol milióndolárovú zbierku, započnúc tú s celou svojou hotovizňou (\$ 2000.-). Výsledok jeho zbierky bol uňho \$ 641 000.- a v Lige \$ 400 000.

Ako vedecky cenný človek dopomohol nám v Sp[ojených] štátoch menovite v Pensylvánii medzi anglickými kruhmi. K uľahčeniu práce pritiahol nám na pomoc i guvernéra štátu Pensylvánie, ktorý sa zúčastnil 17. ledna 1918 vo Wilkes-Barre, Pa, nášho zhromaždenia, rečnil a odušovňoval našich Slovákov.

Prosím Vás, pane Prezident, ráčte po zásadnom prijatí Rev[erenda] Joz[efa] Murgaša do služieb republiky nariadiť usporiadanie jeho otázky osobnej. Rev[erend] Joz[ef] Murgaš pri definitívnom prijatí chce mať vyjasnenú stránku finančnú, nakoľko počas návratu do Ameriky chce usporiadať svoje osobné a majetkové záležitosti. Rev[erend] Joz[ef] Murgaš od svojho pobytu v Amerike (r. 1896) svoje úspory venoval na štúdie, na skúmanie a na zbierku motýľov (má vyše 1000 druhov severoamerických, ktorú mieni